T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/236
KARAR NO : 2023/492
KARAR TR : 19/06/2023

ÖZET: Davalı üniversite bünyesinde doktor olarak çalışan kişinin düzenlediği ve davacı kuruma fatura edilen bir kısım reçetenin usulüne uygun olmadığından bahisle kurumun zarara uğratıldığı ileri sürülerek oluşan kurum zararının tahsili istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. G. Ü
Davalı : Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. D.A. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davalı kuruma bağlı uygulama ve araştırma hastanesinde genel cerrahi uzmanı olarak görev yapmakta olan M.Ö.Ö tarafından01/07/2008 - 30/04/2010 tarihleri arasında düzenlenen usulsüz reçeteler sebebiyle serbest eczacıya haksız ve yersizödeme yapıldığından ve bu yolla oluşan kurum zararından ilgili doktoru çalıştıran davalı idarenin hizmet kusurundan dolayı sorumlu olduğundan bahisle yersiz ödendiği iddia edilen 60.322,66 TL'nin ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte sorumlu doktor ile eczacıdan müteselsilen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır. Adli yargı yeri, eczacıya karşı açılan dava dosyasını tefrik etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Zonguldak 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 01/04/2013 tarih ve E.2013/179, K.2013/112 sayılı kararı** ile, hizmet kusuruna dayanılarak açılan davada idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın görev nedeniyle reddine karar vermiş, kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 31/10/2013 tarih ve E.2013/15267, K.2013/16798 sayılı kararı ile kararın onanmasına karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bunun üzerine, aynı istemle Üniversite Rektörlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Zonguldak İdare Mahkemesi 31/12/2015 tarih ve E.2013/1788, K.2015/1537 sayılı kararı ile, *"davalı idarenin eylemi ile zarar arasında illiyet bağının üçüncü kişilerin eylemiyle kesildiği"* gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karar davacı tarafça temyiz edilmiştir.

5. Danıştay Onuncu Dairesi 30/11/2021 tarih ve E.2019/6664, K.2021/5956 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğunu belirterek, İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken, işin esasına girilerek verilen karara karşı yapılan temyize konu İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmediği gerekçesiyle, kararın bozulmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlık, davalı Üniversite Rektörlüğüne bağlı uygulama ve araştırma merkezinde görev yapan bir hekim tarafından düzenlenen reçetelerin usulsüz olduğu, dolayısıyla davacı Kurum ile davalı Üniversite Rektörlüğü arasında 5510 sayılı Kanun hükümlerine istinaden imzalanan sağlık hizmeti teminine ilişkin sözleşmeye aykırı bu reçeteler sebebiyle davacı Kurum tarafından ilgililere yersiz yapılan ödemelerin Kurum zararına yol açtığı, davalı Üniversite Rektörlüğünün sözleşmeye aykırı iş ve işlemleri gerçekleştiren personelinin denetim ve kontrolünü yapmamak suretiyle sözleşmeye aykırı davranması nedeniyle Kurum zararından sorumlu olduğu iddiasıyla söz konusu Kurum zararının sözleşmenin tarafı*

olan davalı Üniversite Rektörlüğünce tazmini isteminden kaynaklanmaktadır.

*Davacı Kurum, söz konusu yersiz ödemeden kaynaklandığını ileri sürdüğü zararın tazminini; ilk önce adli yargıda Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğüne karşı açtığı davada, haksız fiili işleyen hekimin görev yaptığı hastaneyi işleten Üniversite Rektörlüğünden **"sözleşme"** sorumluluğuna istinaden talep etmiş; adli yargı yerince davalı Üniversite Rektörlüğüne karşı açılan davanın görev nedeniyle reddi üzerine söz konusu görev ret kararındaki gerekçeler doğrultusunda idari yargı nezdinde işbu dava açılmıştır.*

Esasen, benzer bir uyuşmazlıkta, Yargıtay 4. Hukuk Dairesince verilen 07/12/2010 tarihli ve E:2011/12996, K:2011/13094 sayılı kararda, "Davacı, idarenin hizmet kusuruna değil, davalı idare çalışanlarının haksız eylemine ve taraflar arasında düzenlenen protokole dayanmıştır. Bu nedenle idari yargı yolunun görevli olduğuna ilişkin mahkeme kararı doğru bulunmamıştır." gerekçesine yer verilerek bidayet mahkemesinin, idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddi yolunda verdiği karar bozulmuştur.

Yine benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesince verilen ve mevcut uyuşmazlıklar bakımından halen atıf yapılan 08/07/1991 tarihli ve E:1991/15, K:1991/16 sayılı kararında (20/10/1991 tarihli ve 21027 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.), "Bu sözleşmenin, tarafların serbest iradelerine dayandığı, ticari nitelikli olduğu anlaşılmaktadır. Kamu Hukukunun ve dolayısıyla kamu gücünün bu sözleşmede yeri bulunmamaktadır. ... Tarafların karşılıklı fesih yetkileri mevcuttur. Anlaşmazlık halinde, kurum il müdürlüğünün bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olduğu açıklanmıştır. Bu durum karşısında, sözleşmede ağırlığı kamu hukuku değil, tarafların serbest iradesi belirlemektedir. ... Sözleşmenin kamu hizmetine ilişkin bulunduğu bir gerçek olmakla birlikte, idarenin üstün yetkilerle donatıldığı sonucuna varılamamaktadır." gerekçesiyle davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine hükmedilmiştir.

Nitekim, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin güncel kararları da bu yöndedir (Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 04/04/2019 tarih ve E:2018/4817, K:2019/2019 sayılı; 25/03/2019 tarih ve E:2018/3712, K:2019/1725 sayılı kararları).

Bu durumda, uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı yerine ait olduğundan, İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken, işin esasına girilerek verilen kararda hukuki isabet görülmemiştir."

6. **Zonguldak İdare Mahkemesi 13/03/2023 tarih ve E.2023/197 sayılı ara kararı** ile, bozma ilamı çerçevesinde uyuşmazlığın çözümünün adli yargı yerine ait olduğunu belirterek, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

Mevzuat

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi"* başlıklı 73. maddesi şöyledir:

"Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır.

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dahil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi kriterler dikkate alınarak bu bedellerin iki katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu tavan dahilinde alınabilecek ilave ücret oranları Kurumca belirlenir. Ancak (...) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4), (6) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan kişilerden ilave ücret alınamaz. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen eşdeğer ilaçların, azami fiyatı ile kişinin talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ve optik için tavan uygulanmaz ve bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkrada belirtilen istisnai sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. Ancak yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için Kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin, poliklinik muayenelerinde bir katını, diğer hizmetlerde yüzde ellisini geçmemek üzere, üniversite yönetim kurulu kararıyla öğretim üyelerinin unvanları itibarıyla belirlenen miktarda ilave ücret alınabilir. Ancak alınacak ilave ücret bir defada asgari ücretin iki katını geçemez. Bu oranları bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kurum bu fıkra kapsamında ilave ücret alınamayacak sağlık hizmetlerini belirlemeye yetkilidir.

Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca belirlenmiş standartların üstündeki talepleri

karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayati öneme sahip olmama ve alternatif tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenen istisnai sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden belirlenen hizmet fiyatlarının üç katını geçmemek üzere ilâve ücret alabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca ödenecek sağlık hizmeti bedellerinin yayımlanmasını takiben otuz gün içinde ilâve ücret ödemeleri için belirlenen tavanlar dahilinde belirledikleri sağlık hizmeti fiyatlarını kuruma bildirmek zorundadır. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini 5 iş günü içinde Kuruma bildirirler. Tavanlar dahilinde de olsa Kurumca belirlenen süreden önce bu fiyatlarını artıramazlar.

Kurum, provizyon işlemlerini yürütmek üzere sağlık hizmeti sunucularının mahallinde provizyon merkezi açabilir ve personel çalıştırabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, bu amaçla Kuruma uygun bağımsız mekân tahsis etmek zorundadır.

Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez.

Sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından acil hallerde alınan sağlık hizmeti bedeli, 72 nci madde gereği sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları için belirlenen bedeller esas alınarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere fatura karşılığı ödenir. Sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucuları, acil hallerde, sözleşmeli sağlık hizmetleri sunucuları ise Kurumun belirlediği sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden veya Kurumdan herhangi bir ilave ücret talep edemez.

Kurum, bu Kanunun birinci fıkrasında belirtilen yöntemler dışında, kamu idarelerince verilecek sağlık hizmetlerini götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle de sağlamaya yetkilidir. Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları, sözleşmede belirtilen götürü bedel karşılığında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sözleşme kapsamında verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve sözleşmede belirtilen götürü bedel dışında Kurumdan veya genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden Kanunda belirtilen ilave ücretler ve katılım payları dışında ayrıca bir bedel talep edemez. Götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle temin edilen hizmetler için Kuruma ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile müştereken belirlenir.

Sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmaya müstahak olup olmadığını, Kurumun elektronik veya diğer ortamlarda sağlayacağı yöntemlere uygun olarak kontrol etmek ve belgelemek zorundadır.

3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı Kanunun 56 ncımaddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Kurumca karşılanır. 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır. Ancak, 72 nci maddede belirtilen usullere göre bedelleri karşılanacak olan bu kapsamdaki ürünler, garanti süresi kapsamında veya aynı amaca yönelik ürün talepleri Kurum tarafından yayınlanan ürün listelerinden, yine Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara göre karşılanır.

Genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içerisinde verilen sağlık hizmetleri ve diğer haklardan aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlar gibi yararlandırılırlar.

Kurum, fatura denetimi konusunda kriterler koymaya, alternatif geri ödeme modelleri oluşturmaya ve bu konularda tespitler ve denetimler yapmaya ve/veya yaptırmaya, buna bağlı olarak hizmet alımı yapmaya yetkilidir.

Kurum, gerçek veya tüzel kişilerden; ödeme kapsamındaki sağlık hizmetleri ve/veya ürün listelerine girmek için yapılan başvurulardan asgari ücretin yirmi katını geçmemek üzere başvuru ücreti, ilaç hariç olmak üzere diğer tıbbi malzeme ve ürünlerden listelerde kalmak için asgari ücretin üç katını geçmemek üzere yıllık aidat, fiyat düşüş talepleri hariç olmak üzere listelerdeki değişiklik taleplerinden her bir işlem için asgari ücret tutarını geçmemek üzere işlem ücreti, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşları ile yapılan protokollere dayalı sözleşmeler hariç olmak üzere sözleşme imzalamak için asgari ücretin on katını geçmemek üzere sözleşme ücreti alabilir, bu ücretleri imal ve ithal ürün gruplarına göre farklılaştırabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

8. Bu Kanun'un *"Yersiz ödemelerin geri alınması"* başlıklı 96. maddesi şöyledir:

"Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler;

a) Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en

fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden,

b) Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmidört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, yirmidört aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan,

itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Alacakların yersiz ödemelere mahsubu, en eski borçtan başlanarak borç aslına yapılır, kanunî faiz kalan borca uygulanır. Bu hüküm ilgili hak sahiplerinin muvafakat etmeleri kaydıyla, aynı dosyadan diğer bir hak sahibine yapılan yersiz ödemelere mahsubunda da uygulanır.

Yersiz ödemenin gelir ve aylıklardan kesilmesinde, kesintinin başlayacağı ödeme dönemi başı itibarıyla kanunî faizi ile birlikte hesaplanan borç tutarı, gelir ve aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle uygulanır.

Yersiz ödemelerin tespiti ile geri alınmasına ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

9. Aynı Kanun'un "*İdarî yaptırımlar ve fesih*" başlıklı 103. maddesininbirinci fikrasının ilk iki cümlesi şöyledir:

"Kurumca yapılan inceleme neticesinde;

a) Sağlık hizmeti sunulmadığı halde sağlık hizmetini fatura ettiği,

b) Faturayı veya faturaya dayanak oluşturan belgeleri, gerçeğe aykırı olarak düzenlediği,

c) 64 üncü madde gereğince kapsam dışı tutulan sağlık hizmetlerini, kapsam içinde olan sağlık hizmetleri gibi gösterdiği,

d) Sağlık hizmetlerine hak kazanmayan kişilere, sağlık hizmeti sunarak Kuruma fatura ettiği,

e) 73 üncü madde gereğince belirlenen tavanın üzerinde ilave ücret aldığı,

tespit edilen sağlık hizmeti sunucuları hakkında genel hükümlere göre takip yapılır. Bu fiiller nedeniyle Kurumun yersiz ödediği tutar 96 ncı maddeye göre geri alınır... "

10. 19/01/2005 tarih ve 25705 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun'un"*Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık birimlerinin Sağlık Bakanlığına devredilmesiyle ilgili usûl ve esasları belirlemektir."

11. Aynı Kanun'un 4. maddesinin birinci fikrası şöyledir:

"Kamu kurum ve kuruluşlarına ait tüm sağlık birimleri; bunlara ilişkin her türlü görev, hak ve yükümlülükler, taşınırlar, taşınmazlar ve taşıtlarla birlikte, Sosyal Sigortalar Kurumuna ait olanlar rayiç bedeli karşılığında, diğerleri bedelsiz olarak aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığa devredilmiştir"

12. Sağlık Bakanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu arasında imzalanan ve 20/02/2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe giren Sağlık Hizmetleri Protokolünün *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Protokol;

5283 sayılı Kanunun yürürlüğe giriş tarihi olan 20/02/2005 tarihinden itibaren SSK'na ait sağlık kurum ve kuruluşlarının Sağlık Bakanlığı'na devredilmesi nedeniyle SSK'dan sağlık yardımından yararlanan kişilerin, Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık tesislerinde muayene tetkik ve tedavileri ile verilen hizmet ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir."

13. Aynı Protokolün *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık tesislerinde ayaktan ve/veya yatarak muayene tahlil, tetkik ve tedavi için doğrudan veya sevkle müracaatla başvuran SSK'dan sağlık yardımından yararlananlara, iş kazaları ve meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortası ile diğer ülkelerle yapılan sosyal güvenlik sözleşmeleri kapsamında yer alan yurt dışı sigortalılarına verilen hizmet ve buna ilişkin geri ödeme usul ve esaslarını kapsar.

14. Protokolün 28. maddesi şöyledir:

"Bu Protokol hükümlerinin uygulanmasından doğabilecek aksaklık ve ihtilafların tespiti halinde tespitte bulunan taraf, bu durumu karşı tarafa yazılı olarak bildirecek ve bildirimde bulunulan taraf en geç 30 (otuz) gün içinde sorunu çözümleyerek bildirimde bulunan tarafa yazılı olarak bilgi verecektir.

Sorunun öncelikle ildeki ilgili kurum yetkilileri arasında yapılacak görüşmelerle çözümlenmesine çalışılır. Anlaşma sağlanamadığı taktirde uyuşmazlıklar, ilgili kurum yetkililerinden oluşturulacak müzakere komisyonlarınca ele alınır bu suretle de anlaşmaya varılamaz ise genel hükümler uygulanır.

Protokolün herhangi bir nedenle süresinden önce geçerliliğini yitirmesi halinde, Protokolün sona erdirildiği tarihte tedavisi süren hastaların, Protokolden doğan hakları baki kalacak, yapılan tedaviye ilişkin masraflar bu Protokol hükümleri kapsamında ilgili kurum tarafından karşılanacaktır.

İlgili taraflar tek taraflı olarak bu Protokol hükümlerine aykırı hukuki ve idari işlem tesis edemezler.

Tarafların karşılıklı anlaşmaları suretiyle, Protokol hükümlerinde her zaman değişiklikler yapılabilir, güncelleştirilebilir."

15. Aynı Protokolün 27. maddesinde ise, taraflardan birinin değişiklik veya fesh-i ihbar talebinde bulunmadığı taktirde, protokolün aynı koşullarla uzatılmış sayılacağı, düzenleme altına alınmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Ali ÖZGÜR'ün katılımlarıyla yapılan 19/06/2023 tarihli toplantısında;dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, davalı kurum bünyesinde çalışmakta olan doktorun düzenlediği ve davacı kuruma fatura edilen bir kısım reçetenin usulsüz olduğundan bahisle davacı kurumun zarara uğratıldığı ileri sürülerek, oluşan kurum zararının tahsili istemiyle açılmıştır.

19. Dosyanın incelenmesinden; davacı kurum tarafından yapılan soruşturma sonucunda düzenlenen 14/10/2011 tarih ve 30899/SRŞ/01 sayılı soruşturma raporunda; Zonguldak İlinde faaliyet gösteren bir özel eczanece 01/07/2008-30/04/2010 tarihleri arasında kuruma fatura edilen 489 adet gümüş nitrat etken maddeli majistral ilaç içerikli reçetelerin, reçeteyi düzenleyen doktorlar tarafından hastaların bizzat görülüp muayene edilmeden, reçete sahibi hastaların bir kısmının haberi dahi olmamasına rağmen, gümüş nitrat etken maddesinin endikasyonları hakkında yeterli bilgileri olunmadığı halde, söz konusu eczane çalışanlarının telkinleriyle yazıldığı, yazılan bu reçetelerin .... Eczanesince fatura edilmesi ve bir kısmı reçete muhteviyatından daha yüksek miktarlı bu fatura bedellerinin medula sistemine girilerek eczacı yararına olarak tahsil edildiği ve kamu kurumunun bu yolla 698.298,59 TL zarara uğratıldığı ve somut olayda doktor tarafından "Gümüş Nitrat" majistral tarife bulunan 22 adet reçete düzenlediği, davacı kurum tarafından bu reçetelere yersiz olarak toplam 60.322,66 TL'nin eczane sahibine ödendiğinin tespiti üzerine, ödenen reçeteler bedelinin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

20. İdari yargının görev alanı, idare hukukunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklardır. İdare hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlemler, idari eylem ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir. Davanın idari yargıda görülebilmesi için taraflar arasında yapılan sözleşmenin bir idari sözleşme olması gerekir. Bilindiği üzere, idari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmeler ise idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlenmektedir.

21. Uyuşmazlık, davalı Üniversite Rektörlüğüne bağlı uygulama ve araştırma merkezinde görev yapan tıp doktoru tarafından düzenlenen bir kısım reçetenin usulsüz olduğu, davacı Kurum ile davalı Üniversite Rektörlüğü arasında 5510 sayılı Kanun hükümlerine istinaden imzalanan sağlık hizmeti teminine ilişkin sözleşmeye aykırı bu reçeteler sebebiyle davacı Kurum tarafından ilgililere yersiz yapılan ödemelerin Kurum zararına yol açtığı, davalı Üniversite Rektörlüğünün sözleşmeye aykırı iş ve işlemleri gerçekleştiren personelinin denetim ve kontrolünü yapmamak suretiyle sözleşmeye aykırı davranması nedeniyle Kurum zararından sorumlu olduğu iddiasıyla söz konusu Kurum zararının sözleşmenin tarafı olan davalı Üniversite Rektörlüğünce tazmini isteminden kaynaklanmaktadır.

22. Bu durumda, 5283 sayılı Kanuna istinaden düzenlenen ve 20/02/2005 tarihinden itibaren SSK'ya ait sağlık kurum ve kuruluşlarının Sağlık Bakanlığına devredilmesi nedeniyle, SSK iştirakçilerinin davalı Bakanlığa bağlı sağlık tesislerinde muayene tetkik ve tedavileri ile verilen hizmet ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla taraflar arasında imzalanan sağlık hizmetleri protokolüne aykırı iş ve işlemler nedeniyle oluşan kurum zararının tahsili talep edildiğinden, davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Zonguldak İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Zonguldak 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/04/2013 tarih ve E.2013/179, K.2013/112 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Zonguldak İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUNKABULÜ ile Zonguldak 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/04/2013 tarih ve E.2013/179, K.2013/112 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

19/06/2023 tarihinde, Üye Nilgün TAŞ'ın KARŞIOYU ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Ali
ARSLAN	BALLI	ÖZGÜR

KARŞI OY

Dava, davalı kurum bünyesinde doktor olarak çalışan kişinin davacı kurum sigortalısı olan hastaların tedavilerine ilişkin düzenlendiği ve davacı tarafa tahsil için sunulan faturalarda yolsuzluk ve usulsüzlük yapılması suretiyle kurumun zarara uğratıldığı iddiasıyla oluşan kurum zararının tazmini istemine ilişkindir.

Davalı Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü bir kamu tüzel kişisi olup kural olarak işlem ve eylemleri kurumsal nitelik taşır. Somut olayda, davalı Rektörlüğe bağlı olarak çalışan doktorun görevini gerektiği gibi yapmadığı, bu sebeple fazla ödemeye neden olduğu iddia edilmiştir. Görevin gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. İdarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı İdari Yargılama Usulu Kanunu'nun 2/1 -b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Bu nedenle, adli yargının görevli olduğu yönündeki sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyorum.

Üye
Nilgün TAŞ